

ZARZĄDZENIE Nr 56/2010
Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego
z dnia 29 lipca 2010 r.

w sprawie organizacji praktyk zawodowych przewidzianych w standardach kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w Uniwersytecie Wrocławskim

Na podstawie art. 66 ust. 2, art. 166 ustawy z dnia 27 lipca 2006r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami) oraz § 13 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Praktyki zawodowe dla studentów Uniwersytetu Wrocławskiego, zwane dalej praktykami lub praktykami pedagogicznymi są integralną częścią procesu dydaktycznego, realizowaną zgodnie z planem i programem nauczania zatwierdzonym na danym kierunku kształcenia przez radę wydziału.
2. Praktyki dla studentów danego wydziału organizuje wydział na zasadach szczegółowo określonych w uchwale rady wydziału.
3. Praktyki pedagogiczne organizuje i nadzoruje Centrum Edukacji Nauczycielskiej, zgodnie z odrębnym zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego.

§ 2

1. Za organizację praktyk na wydziale odpowiada dziekan danego wydziału.
2. Do zadań dziekana w związku z organizacją praktyk lub praktyk pedagogicznych należy:
 - 1/ ustalenie formy, miejsca oraz terminu rozpoczęcia praktyk zawodowych, po zasięgnięciu opinii rady wydziału, a w przypadku praktyk pedagogicznych w porozumieniu z Dyrektorem Centrum Edukacji Nauczycielskiej,
 - 2/ udzielanie zgody na odbycie praktyki zawodowej w terminie innym niż wynika to z obowiązującego planu studiów pod warunkiem, że odbywanie praktyki zawodowej nie będzie kolidowało z wypełnieniem przez studenta obowiązków wynikających z odbywania studiów,
 - 3/ powoływanie opiekunów praktyk zawodowych,
 - 4/ przygotowywanie zleceń wypłaty wynagrodzenia opiekunom praktyk zawodowych na podstawie złożonych sprawozdań,
 - 5/ określanie liczebność grup studenckich na praktykach.

§ 3

1. Czas trwania praktyk dla danego kierunku studiów określa rozporządzenie w sprawie określenia standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia, a w przypadku praktyk pedagogicznych - rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia nauczycieli.
2. Praktyki pedagogiczne odbywają się w miejscowości będącej siedzibą Uczelni lub w miejscu zamieszkania studenta.
3. W uzasadnionych przypadkach dziekan może wyrazić zgodę na odbycie praktyki pedagogicznej w innym miejscu i terminie niż określony w ust. 2.
4. Dziekan może wyrazić zgodę na odbycie praktyki w wybranym przez studenta zakładzie pracy, jeżeli charakter wykonywanej przez studenta pracy będzie zgodny z programem praktyki.

§ 4

1. Praktyki pedagogiczne dla studentów studiów stacjonarnych finansowane są ze środków wydzielanych corocznie z dotacji podmiotowej na działalność dydaktyczną. Środki te przeznaczone są na wynagrodzenia nauczycieli szkół i placówek oświatowych, u których studenci odbywają praktyki pedagogiczne i zajęcia praktyczne z dydaktyki przedmiotowej.
2. Stawkę wynagrodzenia nauczycieli szkół i placówek oświatowych ustala Rektor.
3. W przypadku studentów studiów niestacjonarnych, Centrum Edukacji Nauczycielskiej zawiera stosowne umowy z nauczycielami szkół i placówek oświatowych, u których studenci odbywają praktyki pedagogiczne, natomiast wynagrodzenie tych nauczycieli opłaca dany wydział.

§ 5

1. Nadzór dydaktyczny nad praktykami zawodowymi sprawuje opiekun powołany przez dziekana spośród nauczycieli akademickich wydziału.
2. Listę opiekunów praktyk pedagogicznych dziekan przekazuje do Centrum Edukacji Nauczycielskiej, najpóźniej na miesiąc przed terminem rozpoczęcia tych praktyk.
3. Zakres obowiązków opiekuna praktyk określa Załącznik Nr 1, a praktyk pedagogicznych Załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia

§ 6

Opiekunowi praktyk zawodowych, niewykonującemu obowiązkowego pensum dydaktycznego zalicza się 6 godzin dydaktycznych za każdy tydzień praktyki, chyba, że rada wydziału postanowi inaczej.

§ 7

1. Opiekunowi praktyk zawodowych, jeżeli nie zalicza się ich do obowiązkowego pensum dydaktycznego, przysługuje wynagrodzenie w wysokości od 45% do 65% stawki minimalnego wynagrodzenia zasadniczego asystenta określonego w Załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 grudnia 2006 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1852, z późniejszymi zmianami) w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej.
2. Wysokość stawek zgodnie z powyższymi wytycznymi ustala rada wydziału.
3. Wynagrodzenie dla opiekuna praktyki zawodowej wypłacane jest ze środków wydziału, po zakończeniu praktyki zawodowej i przedstawieniu przez opiekuna sprawozdania złożonego w ciągu 3 tygodni od dnia zakończenia praktyki. Wzór formularza zlecenia wypłaty za praktykę zawodową stanowi Załącznik Nr 3 do niniejszego zarządzenia.

§ 8

1. Praktyki zawodowe są nieodpłatne, jednakże zakład pracy może ustalić wynagrodzenie za czynności wykonywane przez studenta w ramach praktyki zawodowej. Warunki wynagradzania ustala odrębna umowa zawarta pomiędzy studentem, a zakładem pracy, w którym odbywana jest praktyka.
2. Student odbywa praktykę na podstawie umowy zawartej przez Uczelnię z zakładem pracy – ramowy wzór umowy stanowi Załącznik Nr 4 do niniejszego zarządzenia.
3. W imieniu Uczelni umowę, o której mowa w ust. 2, podpisuje dziekan lub upoważniony przez dziekana prodziekan.

§ 9

1. Studenta na praktykę zawodową kieruje dziekan – wzór skierowania stanowi Załącznik Nr 5.
2. Student przed rozpoczęciem praktyki zawodowej zobowiązany jest ubezpieczyć się od następstw nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności cywilnej na czas trwania praktyki zawodowej.

3. Studenci pobierający w okresie odbywania praktyk zawodowych stypendium socjalne zachowują prawo do tego stypendium.
4. Przed rozpoczęciem obowiązkowej praktyki zawodowej student jest zobowiązany do wypełnienia deklaracji dotyczącej odbywania praktyk – wzór deklaracji stanowi Załącznik Nr 6 do niniejszego zarządzenia.

§ 10

1. Za odbycie obowiązkowej praktyki zawodowej może zostać uznane wykonywanie pracy zawodowej przez studenta, o ile jej charakter jest zgodny z kierunkiem studiów a okres zatrudnienia jest nie krótszy od wymaganego czasu praktyki.
2. Dopuszczalne są różne udokumentowane formy pracy zawodowej, np. umowa o pracę, umowa o dzieło, umowa zlecenie, własna działalność gospodarcza.
3. W celu uzyskania zaliczenia pracy zawodowej na poczet odbytej praktyki zawodowej student zobowiązany jest do złożenia w dziekanacie wniosku z dokumentacją potwierdzającą ten fakt.
4. Wniosek wraz z dokumentacją powinien zostać złożony przed rozpoczęciem praktyki zawodowej.
5. Wniosek studenta w sprawie zaliczenia praktyki zawodowej jest rozpatrywany każdorazowo indywidualnie. Rozstrzygnięcie w tej sprawie podejmuje dziekan.

§ 11

Zasady i warunki zwalniania studentów z obowiązku odbycia praktyk zawodowych może określić szczegółowo Senat Uczelni.

§ 12

1. Student uczestniczący w pracach badawczych może na podstawie udokumentowanych wyników prac uzyskać zaliczenie praktyk, jeśli jej tematyka wiąże się z przeprowadzonymi badaniami.
2. Rozstrzygnięcia w sprawie powyższych zaliczeń podejmuje dyrektor (kierownik) właściwej jednostki dydaktycznej.

§ 13

1. Warunkiem zaliczenia praktyk zawodowych jest wywiązanie się studenta z obowiązków określonych przez radę wydziału w planie i programie praktyk stanowiących integralną część planu studiów i programu nauczania.
2. Praktykę zawodową zalicza opiekun praktyk w dokumentacji przebiegu studiów na podstawie przedstawionej przez studenta dokumentacji - wzór sprawozdania dla studentów odbywających praktykę stanowi Załącznik Nr 7 do niniejszego zarządzenia.

§ 14

Szczegółowe zasady odbywania praktyk pedagogicznych stanowi Załącznik Nr 8 do niniejszego zarządzenia.

§ 15

W związku z odbywaniem praktyki zawodowej studentowi nie przysługują od Uczelni żadne świadczenia finansowe ani rzeczowe.

§ 16

1. We wszystkich sprawach dotyczących praktyk zawodowych student kontaktuje się z opiekunem praktyk.
2. Wszelkie sprawy wynikłe z przebiegu praktyk zawodowych rozstrzyga opiekun praktyk, w porozumieniu z zakładem pracy. Rozstrzygnięcia opiekuna są wiążące dla studenta.
3. Student może się zwrócić do dziekana o weryfikację rozstrzygnięcia opiekuna praktyk.
4. Rozstrzygnięcie dziekana jest ostateczne.

§ 17

Nadzór nad wykonaniem niniejszego zarządzenia powierza się Prorektorowi do spraw Nauczania.

§ 18

Treść Załączników Nr 4 i 7 może być przystosowana (uzupełniona) do potrzeb konkretnej jednostki organizacyjnej.

§ 19

Tracą moc:

- 1/ zarządzenie Nr 79/2006 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 12 czerwca 2006 r. w sprawie organizacji praktyk zawodowych przewidzianych w standardach kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w Uniwersytecie Wrocławskim,
- 2/ zarządzenie Nr 32/2007 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 19 marca 2007 r. wprowadzające zmiany do zarządzenia Nr 79/2006 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 12 czerwca 2006 r. w sprawie organizacji praktyk zawodowych przewidzianych w standardach kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w Uniwersytecie Wrocławskim.

§ 20

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i znajduje zastosowanie do praktyk zawodowych rozpoczynających się od roku akademickiego 2010/2011.

prof. dr hab. Marek Bojarski
REKTOR

Zakres obowiązków opiekuna praktyk

Do obowiązków opiekuna praktyk należy:

- 1/ opracowanie programu praktyki w porozumieniu z zakładem pracy i poinformowaniu o nim studenta,
- 2/ przeprowadzenie zebrania ze studentami skierowanymi na praktykę, w toku którego:
 - a/ informuje o celach i zadaniach praktyki,
 - b/ udziela wskazówek dotyczących sposobu realizacji programu praktyki,
 - c/ omawia zasady prowadzenia dokumentacji niezbędnej do zaliczenia praktyki,
 - d/ zapoznaje z formami kontroli,
 - e/ przedstawia warunki, od których uzależnione będzie zaliczenie praktyki,
 - f/ informuje o swoich dyżurach w Uczelni,
 - g/ informuje o obowiązku ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności cywilnej na czas trwania praktyki,
- 3/ zapewnienie zgodności przebiegu praktyki z jej programem,
- 4/ wspieranie studentów w realizacji zadań podczas pobytu na praktykach np: poprzez moderowaną pracę na odległość, system indywidualnych konsultacji,
- 5/ zaliczenie w ustalonym terminie praktyk w dokumentacji przebiegu studiów,
- 6/ opracowanie sprawozdania ze swojej działalności wraz z oceną przebiegu praktyki, uwzględniając m.in.:
 - a/ charakterystykę przygotowania studentów do praktyki,
 - b/ informację o zakładach, w których przeprowadzono praktykę,
 - c/ propozycje usprawnienia organizacji i programu praktyk.

Sprawozdanie należy złożyć w dziekanacie w ciągu 3 tygodni od dnia zakończenia praktyki.

Zakres obowiązków opiekuna dydaktycznego praktyk pedagogicznych

Do obowiązków opiekuna dydaktycznego praktyk pedagogicznych należy:

- 1/ poznanie studentów, którymi się opiekuje,
- 2/ przygotowanie merytoryczne studentów do startu zawodowego w szkole,
- 3/ skierowanie studentów na praktyki do szkół/placówek oraz sporządzenie listy praktykantów i przekazanie jej do Centrum Edukacji Nauczycielskiej,
- 4/ przygotowanie studentów do praktyk, a w szczególności:
 - a/ udzielenie wskazówek dotyczących sposobu realizacji programu praktyk,
 - b/ omówienie zasad prowadzenia dokumentacji niezbędnej do zaliczenia praktyki,
 - c/ poinformowanie o obowiązku ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności cywilnej na czas trwania praktyki,
- 5/ wspieranie studentów w realizacji zadań podczas pobytu na praktykach np.: poprzez moderowaną pracę na odległość, system indywidualnych konsultacji,
- 6/ interweniowanie w sytuacji zaistnienia trudności, wynikających z realizacji programu praktyk pedagogicznych,
- 7/ zaliczenie w ustalonym terminie praktyk w dokumentacji przebiegu studiów,
- 8/ prowadzenie po praktykach zajęć dla studentów, których celem jest integracja doświadczeń studentów z praktyk, z ich wiedzą pedagogiczną i zachęcanie do dalszego rozwoju zawodowego,
- 9/ opracowanie sprawozdania ze swojej działalności wraz z oceną przebiegu praktyki, które należy złożyć w dziekanacie w ciągu 3 tygodni od dnia zakończenia praktyki.

pieczętka wydziału

Wrocław

.....
numer zlecenia

KWESTURA UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO

Zgodnie z § 7 zarządzenia Nr/2010 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia..... w sprawie organizacji praktyk zawodowych przewidzianych w standardach kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w Uniwersytecie Wrocławskim, oraz uchwałą rady wydziału z dnia zlecam Panu/i
.....
wypłatę wynagrodzenia w wysokości
wynikającego ze sprawowania opieki nad studenckimi praktykami zawodowymi.

.....
podpis dziekana

**UMOWA
O ORGANIZACJI PRAKTYK ZAWODOWYCH
ODBYWANYCH NA PODSTAWIE SKIEROWANIA UCZELNI**

Dnia20_ _ r. pomiędzy Uniwersytetem Wrocławskim we Wrocławiu Wydział
zwanym dalej „Uczelnią”, reprezentowanym przez Dziekana Wydziału lub osobę
upoważnioną przez Dziekana
(imię i nazwisko, stanowisko)

z jednej strony, a
(nazwa zakładu pracy)

zwanym dalej „Zakładem Pracy”
reprezentowanym przez Dyrektora lub osobę upoważnioną przez Dyrektora
..... z drugiej strony, zgodnie z zarządzeniem Nr
.../2010 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia..... w sprawie organizacji
praktyk zawodowych przewidzianych w standardach kształcenia dla poszczególnych
kierunków studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w Uniwersytecie Wrocławskim,
zostaje zawarte na okres od do

Umowa o następującej treści:

§ 1

1. Uczelnia kieruje studentaroku,
(imię i nazwisko) (podać rok)
kierunku.....
studiów stacjonarnych/niestacjonarnych do Zakładu Pracy w
przy ul. w celu odbycia praktyk w terminie
od do

2. Szczegółowy zakres i sposób odbycia praktyki uzgodniony między stronami określa program praktyk stanowiący Załącznik Nr 1 do niniejszej Umowy.

§ 2

Zakład pracy zobowiązuje się do:

- 1/ ustalenia w porozumieniu ze studentem podejmującym praktykę, obowiązującego czasu pracy i zakresu obowiązków,
- 2/ zapewnienia odpowiednich stanowisk pracy i materiałów do przeprowadzenia praktyki zgodnie z programem praktyk,
- 3/ zapoznania studenta z zakładowym regulaminem pracy, przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz ochronie tajemnicy państwowej i służbowej,
- 4/ nadzoru wykonywanych przez studenta zadań wynikających z programu praktyk,
- 5/ umożliwienia opiekunom sprawowania nadzoru dydaktycznego nad praktykami,
- 6/ wystawienia studentowi zaświadczenia o odbyciu praktyki zgodnie ze wzorem obowiązującym w Uczelni.

§ 3

Uczelnia zobowiązuje się do:

- 1/ opracowania w porozumieniu z Zakładem Pracy szczegółowych programów praktyk i zapoznania z nimi studentów,
- 2/ sprawowania nadzoru dydaktycznego nad przebiegiem praktyk.

§ 4

Uczelnia skieruje na praktykę jedynie studentów ubezpieczonych od następstw nieszczęśliwych wypadków (NW) i odpowiedzialności cywilnej.

§ 5

Wszelkie spory o charakterze niemajątkowym, mogące wyniknąć z niniejszej Umowy rozstrzyga ze strony Uczelni opiekun praktyk, a ze strony Zakładu Pracy – Dyrektor, bądź też osoby przez nich upoważnione, wymienione w niniejszej Umowie.

§ 6

Umowa niniejsza została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej strony.

§ 7

Strony informują się wzajemnie o wyznaczonych osobach do sprawowania opieki nad uczestnikami praktyk.

.....
Uczelnia

.....
Zakład Pracy

PROGRAM PRAKTYK

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

pieczęć wydziału

.....
miejsowość i data

SKIEROWANIE NA PRAKTYKĘ ZAWODOWĄ

Wydział
Uniwersytetu Wrocławskiego
Kieruje Pana/Panią
studenta/studentkę kierunku
na praktykę do
w terminie

Student/ka okazał/a w Uczelni dokumenty świadczące o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków i od odpowiedzialności cywilnej podczas odbywania praktyki zawodowej.

.....
dziekan lub osoba upoważniona

DEKLARACJA

Student/ka

Wydział

Kierunek/specjalność

Rok studiów

Nazwa zakładu pracy, w którym student odbywa praktyki

.....

Termin praktyki

Oświadczam, że zapoznałem/am się z niżej przedstawionymi warunkami praktyki i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

1. Student/ka zobowiązuje się do ubezpieczenia się od następstw nieszczęśliwych wypadków (NW) i odpowiedzialności cywilnej (OC).
2. Student/ka zobowiązuje się do odbycia praktyki zgodnie z programem, a ponadto:
 - a) przestrzegania ustalonego przez Zakład Pracy porządku i dyscypliny,
 - b) przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej,
 - c) przestrzegania zasad zachowania tajemnicy służbowej i państwowej oraz ochrony poufności danych w zakresie określonym przez Zakład Pracy,
 - d) przestrzegania zasad obywatela praktyk określonych przez Uczelnię w zarządzeniu.
3. Praca na rzecz Zakładu Pracy ma charakter nieodpłatny i z tytułu jej wykonywania studentowi/studentce nie przysługują żadne roszczenia finansowe, zarówno w stosunku do Zakładu Pracy jak i Uczelni.
4. Po zakończeniu praktyki zawodowej, student/ka sporządza sprawozdanie z przebiegu praktyki zawodowej, które potwierdza zakładowy opiekun i osoba upoważniona z Uczelni.

.....
Data i podpis studenta/studentki

.....
pieczęć jednostki przyjmującej
(miejsowość, data)

ZAŚWIADCZENIE O ODBYCIU PRAKTYKI ZAWODOWEJ

Pan/i

Student/ka Wydziału

kierunku studiów

obył/a praktykę

W

(nazwa Zakładu Pracy)

zgodnie z ustalonym programem w terminie od do

Krótką charakterystyką przebiegu praktyki

.....

.....

.....

.....

.....
Zakład Pracy
podpis osoby upoważnionej

.....
pieczęć wydziału
podpis opiekuna praktyk

Szczegółowe zasady odbywania praktyk pedagogicznych w Uniwersytecie Wrocławskim

1. Instrukcja w sprawie organizacji i przebiegu praktyk pedagogicznych przewidzianych standardem kształcenia nauczycieli na studiach wyższych zawodowych, dwuprzedmiotowych w zakresie dwóch specjalności/specjalizacji nauczycielskich (głównej i dodatkowej), jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych (Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli – Dz. U. Nr 207, poz. 2110)

I. CELE PRAKTYKI

1. Praktyczne zapoznanie się z pracą i życiem szkoły.
2. Poznanie ogólnych zasad organizowania pracy.
3. Pogłębienie znajomości metod i form nauczania w zakresie studiowanego przedmiotu.
4. Rozwijanie kompetencji psychologiczno-pedagogicznych.
5. Gromadzenie przez studenta materiału obserwacyjnego i doświadczalnego o szkole i jej środowisku.

II. ORGANIZACJA I PRZEBIEG PRAKTYKI

1. Student jest zobowiązany do zgłoszenia się do dyrekcji Szkoły w dniu rozpoczęcia praktyki, przed godziną ósmą, celem skierowania do nauczyciela-opiekuna, który jest jego bezpośrednim przełożonym w czasie odbywania praktyki. Obowiązkiem studenta jest powiadomienie dyrekcji Szkoły oraz opiekuna dydaktycznego praktyki z ramienia Uczelni o niemożności stawienia się w Szkole w oznaczonym terminie (np.: zwolnienie lekarskie).
2. Nauczyciel-opiekun ustala ze studentem szczegółowy plan zajęć zgodnie ze wskazaniami instrukcji. Plan, po zatwierdzeniu przez dyrektora Szkoły, należy dostarczyć opiekunowi dydaktycznemu z ramienia Uczelni w pierwszym tygodniu praktyki (za wyjątkiem praktyki jednotygodniowej).
3. Po zajęciach nauczyciel-opiekun omawia ze studentem przebieg i wyniki jego całodziennego pracy. Tematem omówienia powinna być przede wszystkim każda obserwowana lub przeprowadzona przez studenta lekcja (patrz: arkusz obserwacji *Kompetencje nauczycielskie praktykanta w zakresie sprawnego prowadzenia lekcji*). W wypadku obserwowania przez studenta lekcji u innego nauczyciela w jej omówieniu uczestniczy również ten nauczyciel. Po odbytej lekcji student wpisuje pod konspektem tej lekcji uwagi i zalecenia nauczyciela-opiekuna, dotyczące jej prowadzenia. Uwagi te powinny być przedyskutowane w czasie omawiania lekcji. Następnie student wpisuje pod konspektem/scenariuszem własny komentarz do samodzielnie przeprowadzonej lekcji.
4. Podczas praktyki ciągłej w Szkole (po II roku studiów i odbyciu zajęć z Psychologii i Pedagogiki), student wykonuje zadania związane z realizacją bloku psychologiczno-pedagogicznego (opisane w *ABC Praktykanta*, dostępnym na stronie internetowej: www.cen.uni.wroc.pl/praktyki_pedagogiczne.htm).
5. W czasie odbywania praktyki student podlega obowiązującej w szkole dyscyplinie pracy. Cechować go powinna solidność i sumienność w wykonywaniu swoich obowiązków.

III. RODZAJE ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH STUDENTA

1. Zapoznanie się studenta z podstawową dokumentacją szkolną i sposobem jej opracowania [statut Szkoły, szkolny program wychowawczy, szkolny program nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, dokumenty klasowe: dziennik lekcyjny, plan wychowawczy klasy, arkusze ocen, przedmiotowy program nauczania wraz z obudową dydaktyczną (dla przedmiotu głównego i dodatkowego), szczegółowy rozkład materiału nauczania (plan wynikowy) przedmiotu, przedmiotowy system oceniania, literatura pomocnicza dla danego przedmiotu].
2. Student przebywa w Szkole średnio 6 godzin dziennie, realizując zadania wynikające z planu zajęć, z tym iż w pierwszych 3 dniach nie prowadzi samodzielnie lekcji (z wyjątkiem praktyki jednodziennej).
3. Student hospituje i przeprowadza samodzielnie lekcje w ilości:
 - w czasie praktyki jednodziennej (30 godzin w Szkole):**
nie mniej niż 6 lekcji obserwowanych przez studenta, nie mniej niż 4 lekcje samodzielnie prowadzone przez studenta,
 - w czasie praktyki dwudziennej (60 godzin w Szkole):**
nie mniej niż 12 lekcji obserwowanych przez studenta, nie mniej niż 12 lekcji samodzielnie prowadzonych przez studenta,
 - w czasie praktyki trzydniowej (90 godzin w Szkole):**
nie mniej niż 18 lekcji obserwowanych przez studenta, nie mniej niż 18 lekcji samodzielnie prowadzonych przez studenta,
 - w czasie praktyki czterodziennej (120 godzin w Szkole):**
nie mniej niż 24 lekcje obserwowane przez studenta, nie mniej niż 24 lekcje samodzielnie prowadzone przez studenta.

Student powinien obserwować lekcje prowadzone przez nauczycieli i praktykantów, lekcje wychowawcze oraz różne formy pracy pozalekcyjnej.

Na realizację zadań bloku psychologiczno-pedagogicznego przeznaczona jest 30 godzin w czasie realizacji praktyki ciągłej po II roku studiów.

Zaleca się, aby student:

- a/ swoje lekcje przygotowywał samodzielnie, ale konsultował z nauczycielem-opiekunem i opierał na szczegółowym konspekcie/scenariuszu. Temat lekcji i związany z nim zakres materiału student powinien znać co najmniej na 3 dni przed jej realizacją. Lekcja może być przeprowadzona po zatwierdzeniu konspektu/scenariusza lekcyjnego przez nauczyciela-opiekuna na dzień przed jej przeprowadzeniem. Nauczyciel-opiekun wpisuje na konspekcie/scenariuszu akceptację; dotyczy to również samodzielnych zajęć pozalekcyjnych,
 - b/ przeprowadził cykl lekcji w jednej klasie zakończony sprawdzianem oraz przeprowadził lekcje w klasach na różnych poziomach nauczania i na różne tematy,
 - c/ prowadził lekcje z przedmiotów kierunkowych i pokrewnych,
 - d/ w czasie odbywania praktyki wykorzystywał możliwie szeroką gamę środków dydaktycznych. Wykonywał pracę w charakterze asystenta nauczyciela – brał udział w sprawdzaniu zeszytów przedmiotowych, prac domowych, ćwiczeń i prac klasowych z próbą ich oceny.
4. Student uczestniczy w różnorodnych formach organizacyjnych działalności szkoły.
 5. Student pełni dyżury w czasie przerw międzylekcyjnych razem z nauczycielem.

IV. DOKUMENTACJA PRAKTYKI

1. Student systematycznie gromadzi dokumentację związaną z przebiegiem praktyki w *Portfolio praktykanta* (konspekty/scenariusze swoich lekcji z komentarzem własnym i nauczyciela, materiały związane z realizacją zadań kształcenia psychologiczno-pedagogicznego). Pod koniec praktyki studenta sporządza sprawozdanie z jej przebiegu, w którym uwzględnia m.in.: rodzaje wykonywanych zajęć, liczbę lekcji hospitowanych i samodzielnie prowadzonych w poszczególnych klasach oraz łącznie, ocenę własnej pracy (osiągnięcia, trudności).

2. Nauczyciel-opiekun wypełnia arkusz obserwacji *Kompetencje nauczycielskie praktykanta w zakresie sprawnego prowadzenia lekcji* oraz *Szkolną kartę zaliczenia praktyki pedagogicznej*. (por. www.cen.uni.wroc.pl/praktyki_pedagogiczne.htm) Swoją ocenę omawia ze studentem.
3. Dyrektor Szkoły, względnie zastępca stwierdza odbycie praktyki w *Szkolnej karcie zaliczenia praktyki pedagogicznej* oraz potwierdza opinię wystawioną przez nauczyciela-opiekuna swoim podpisem i pieczętą.
4. Zebrane w *Portfolio praktykanta* materiały (opisane w *ABC Praktykanta* – w przypadku praktyki ciągłej), wypełniony arkusz obserwacji *Kompetencje nauczycielskie praktykanta w zakresie sprawnego prowadzenia lekcji* i *Szkolną kartę zaliczenia praktyki pedagogicznej* student przedstawia po każdej praktyce opiekunowi dydaktycznemu z ramienia Uczelni w pierwszym tygodniu po zakończeniu praktyki. Opiekun praktyk dokonuje wpisu zaliczenia. Następnie student przynosi *Portfolio praktykanta* i kserokopie arkusza obserwacji *Kompetencje nauczycielskie praktykanta w zakresie sprawnego prowadzenia lekcji* oraz *Szkolnej karty zaliczenia praktyki pedagogicznej* na konwersatorium: Przedmiot uzupełniający „Kompetencje psychologiczno-pedagogiczne nauczyciela”.

V. OBOWIĄZKI NAUCZYCIELA-OPIEKUNA PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH W SZKOLE

W stosunku do praktykanta:

- 1/ zapoznanie praktykanta z zasadami funkcjonowania szkoły, procedurami i regulacjami prawnymi, włączając w to procedury dotyczące nagłych wypadków,
- 2/ ustalenie wraz z praktykantem planu praktyki, omówienie wzajemnych oczekiwań, a zwłaszcza wyjaśnienie odpowiedzialności za przygotowywanie i przeprowadzenie lekcji,
- 3/ przedstawienie praktykanta gronu pedagogicznemu, pokazanie całego zaplecza szkoły, zapoznanie z dokumentacją szkoły,
- 4/ przedstawienie praktykanta klasie, podkreślenie jego uprawnień i kompetencji nauczycielskich,
- 5/ ułatwienie studentowi startu zawodowego na praktykach, poprzez zapoznanie go z programem, podręcznikiem, obudową dydaktyczną (w tym poradnikiem dla nauczyciela),
- 6/ stopniowe wprowadzanie w pracę nauczyciela i branie odpowiedzialności za wszystkie aspekty nauczania, jak również obowiązki pozalekcyjne,
- 7/ częsta obserwacja praktykanta i udzielanie informacji zwrotnych dotyczących silnych i słabych stron praktykanta, **obowiązkowa** obserwacja praktykanta podczas prowadzonych przez niego lekcji,
- 8/ udostępnienie praktykantowi informacji o uczniach z zachowaniem poufności tych danych,
- 9/ służenie radami dotyczącymi aspektów wychowawczych pracy z uczniami,
- 10/ stworzenie okazji do obserwowania i omawiania działań edukacyjnych opiekuna praktyk w roli nauczyciela,
- 11/ umożliwienie kontaktu z innymi pracownikami szkoły (pedagog, psycholog, stażyści, udział w posiedzeniu rady pedagogicznej) oraz rodzicami uczniów (udział w zebraniu rodziców, posiedzeniu rady Szkoły),
- 12/ zachęcanie praktykanta do zadawania pytań i szukania rozwiązań napotykanym problemom.

W stosunku do opiekuna dydaktycznego z ramienia Uczelni:

- 1/ podsumowanie pracy studenta na praktykach pedagogicznych i dokonanie oceny przez wypełnienie arkusza obserwacji *Kompetencje nauczycielskie praktykanta w zakresie sprawnego prowadzenia lekcji* i *Szkolnej karty zaliczenia praktyki pedagogicznej*,
- 2/ natychmiastowe komunikowanie się z opiekunem dydaktycznym z ramienia Uczelni w razie problemów, związanych z organizacją praktyk pedagogicznych lub zachowaniem praktykanta.

2. Kompetencje nauczycielskie praktykanta w zakresie sprawnego prowadzenia lekcji

ARKUSZ OBSERWACJI

(Uwaga: arkusz obserwacji może być uzupełniany przez dydaktyków przedmiotowych – opiekunów praktyk z ramienia Uczelni)

Imię i nazwisko praktykanta:

Data:

Instrukcja: Proszę wstawić X w polu, które najlepiej opisuje typowe lub najczęściej obserwowane zachowania praktykanta.

brak – brak sytuacji do oceny tego obszaru w trakcie obserwacji

0 – poważne zastrzeżenia do zachowania praktykanta w tym obszarze

1 – odpowiada oczekiwaniom nauczyciela

2 – rozwija się satysfakcjonująco

3 – celująco, profesjonalnie, twórczo

Opis działań studenta	Brak możliwości oceny	0 pkt	1 pkt	2 pkt	3 pkt	Uwagi:
I. Kompetencje merytoryczne praktykanta						
1. Posiada umiejętność dostosowania posiadanej wiedzy do możliwości uczniów						
2. Samodzielnie łączy treści przedmiotowe z treściami innych przedmiotów						
3. Swobodnie odpowiada na zadawane przez uczniów pytania						
4. Potrafi poprawić popełnione przez uczniów błędy merytoryczne						
5. Przestrzega zasady bezpieczeństwa pracy przy realizacji eksperymentów ¹						
6. Popołnia błędy merytoryczne	Uwagi:					
II. Umiejętność sprawnego planowania i kierowania lekcją						
a. Planowanie						
1. Samodzielnie przygotowuje scenariusz/konspekt lekcji						
2. Poprawnie określa ogólne i szczegółowe cele lekcji						
b. Prezentacja materiału						
1. Zapoznaje uczniów z tematem, planem i celami lekcji						

¹ dotyczy przedmiotów przyrodniczych

Opis działań studenta	Brak możliwości oceny	0 pkt	1 pkt	2 pkt	3 pkt	Uwagi:
2. Jasno tłumaczy omawiane zagadnienia						
3. Zachowuje ciągłość w prezentacji materiału						
4. Podaje przykłady ilustrujące omawiane zagadnienie						
5. Prosi uczniów, by podali przykłady ilustrujące omawiane zagadnienie						
6. Upewnia się, czy stosowane słownictwo jest zrozumiałe						
7. Przeznacza czas na zadawanie pytań						
8. Podsumowuje przeprowadzoną lekcję lub zachęca do tego uczniów						
9. Tłumaczy wykonanie zadania domowego						
10. Potrafi zrealizować lekcję wg zaplanowanego scenariusza, w wyznaczonym czasie						
c. Wykorzystywanie aktywizujących metod i formy nauczania						
1. Stosuje różnorodne formy pracy (indywidualna, zbiorowa, grupowa)						
2. Poprawnie stosuje wybrane aktywizujące metody nauczania						
3. Dostosowuje metody pracy i pomoce dydaktyczne do różnych stylów uczenia się uczniów						
4. Przygotowuje ciekawe, czytelne pomoce dydaktyczne						
5. Poprawnie organizuje i kontroluje pracę uczniów w małych grupach						
6. W sposób zrozumiały dla uczniów formułuje instrukcje do zadań						
d. Zachęcanie do samodzielności w myśleniu, działaniu						
1. Stawia pytania otwarte, problemowe						
2. Zostawia uczniom czas do namysłu						
3. Zachęca uczniów do stawiania pytań						
4. Stwarza możliwość poszukiwania i rozwiązywania problemów przez uczniów						
Opis działań studenta	Brak możliwości oceny	0 pkt	1 pkt	2 pkt	3 pkt	Uwagi:
e. Elastyczność w działaniu, gotowość do innowacji						
1. W miarę potrzeby wprowadza modyfikacje do planu lekcji						
2. Nie boi się innowacji, stara się realizować własne pomysły						
III. Ocenianie i ewaluacja						
1. Jasno określa zasady oceniania pracy (zgodnie z PSO)						

i przestrzega ich przy sprawdzaniu prac uczniów						
2. Stosuje różne metody oceniania						
3. Przekazuje uczniom informację zwrotną na temat ich działań						
4. Poprawnie ocenia pracę uczniów						
5. Chętnie przyjmuje udzielane informacje zwrotne, szczegółowo analizuje popełniane błędy i szuka sposobów doskonalenia własnego warsztatu pracy						
IV. Autoprezentacja						
1. Swoją postawą i zachowaniem prezentuje pewność i spokój						
2. Mówi głośno, wyraźnie						
3. Swobodnie porusza się po klasie						
4. Przejawia zainteresowanie tematem						
V. Kontakt praktykanta z uczniem/klasą						
1. Przejawia pozytywny stosunek do uczniów (słowa, gesty, spojrzenia)						
2. Stara się nawiązywać kontakt z całą klasą (kontakt wzrokowy, kierowanie pytań, poruszanie się po klasie itp.)						
3. Uważnie słucha wypowiedzi uczniów						
VI. Motywowanie uczniów						
1. Stara się wzbudzić zainteresowanie tematem						
2. Wprowadzając nowe treści odwołuje się do wiedzy uprzedniej uczniów						
Opis działań studenta	Brak możliwości oceny	0 pkt	1 pkt	2 pkt	3 pkt	Uwagi:
3. Informuje uczniów o celu wykonywanych zadań						
4. Zachęca do pracy poprzez pochwały, docenianie wysiłku						
5. Wzmacnia pozytywne zachowania uczniów na lekcji						
6. W miarę potrzeby aktywizuje uczniów dodatkowymi zadaniami						
VII. Utrzymywanie dyscypliny/kierowanie zespołem klasowym						
1. Ustala z uczniami jasne zasady pracy na lekcji						
2. Szybko, nie zakłócając przebiegu lekcji, reaguje w sytuacji naruszania ustalonych reguł						
3. Uczniów zakłócających przebieg lekcji aktywizuje przez						

działanie (podejście do tablicy, odczytanie fragmentu tekstu itp.)						
4. Mówi o swoich uczuciach, gdy zachowanie uczniów stanowi dla niego problem						
5. Pomaga uczniom w wyrażaniu własnych uczuć na temat doświadczanych na lekcji problemów						
VIII. Indywidualizacja w nauczaniu						
1. Zwraca się do uczniów po imieniu						
2. Docenia pomysły uczniów						
3. Stwarza możliwość pracy indywidualnej						
4. W miarę potrzeby różnicuje tempo pracy uczniów i trudność wykonywanych zadań						
Ogólna ocena radzenia sobie w klasie (w skali 2-5):						
<i>Podpis nauczyciela-opiekuna praktyk</i>						

Cechy, które nauczyciel-opiekun praktyk:

1. uważa za mocne strony praktykanta:

2. uważa za słabe strony praktykanta (które trzeba poprawić, doskonalić umiejętności nauczycielskie):

Data:

.....
podpis nauczyciela-opiekuna praktyk

.....
podpis praktykanta

pieczęć Szkoły

pieczętka i podpis Dyrektora Szkoły

.....